

KA-2107

Seat No. _____

Second Year B. A. (Sem. - III) Examination

October / November – 2012

Sanskrit : Paper - VII

(Core Comp.) (Vaidik Vangmaya)

(कृति: ऋग्वेद)

(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

सूचना/Instruction :

नीचे दर्शावेव निशानीवाणी विगतो उत्तरवही पर अवश्य लपवी. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
☐ S. Y. B. A. (SEM. 3)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
☐ SANSKRIT : PAPER - 7 (NEW)	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 2 <input type="text"/> 1 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 7	Student's Signature
Section No. (1, 2,.....): <input type="text"/> Nil	

- १ ऋयाओ अर्थदर्शक नोध आपी सानुवाढ समझवो : (गभे ते यार) १६
- 1 Explain any four of the following with explanatory notes and translation : 16
- (१) स नः पितेव सूनवेऽग्नें सूपायनो भव।
सचस्वा नः स्वस्तये ॥ १ : १ : ९ ॥
- (२) यः शम्बरं पर्वतेषु क्षियन्तं चत्वारिंश्यां शरघन्विन्दत्।
ओजायमानं यो अहिं जघान दानुं शयानं स जेनास इन्द्रः ॥ २ : १२ : ११ ॥
- (३) यदन्तरिक्षे पतंथ पुरुभुजा यद्दमे रोदसी अनुं।
यद्वा स्वधाभिरघितिष्ठथो रथमत आ यांतमश्चिना ॥ ८ : १० : ६ ॥
- (४) अक्षास इदंडकुशिनो नितोदिनो निकृत्वो नस्तपनास्तापयिष्णवः।
कुमारदेष्णा जयंतः पुनर्हणो मध्वा संपृक्ताः कितवस्य बर्हणा ॥ १० : ३४ : ७ ॥
- (५) सहस्रंऽशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात्।
स भूमिं विश्वतो वृत्त्वाऽत्यतिष्ठदशांगुलम् ॥ १० : ९० : १ ॥
- (६) कामस्तदग्रे समवर्ताधि मनसो रेतः प्रथमं यदासीत्।
सतो बन्धुमसंति निरंविन्दन् हृदि प्रतीष्या कवयो मनीषा ॥ १० : १२८ : ४ ॥
- २ अक्ष सूक्त विशे विस्तृत भाडिती आपो. १६
- 2 Write an elaborate note on अक्ष सूक्त. 16

अथवा / OR

KA-2107]

1

[Contd...

૨	પુરુષ સૂક્ત વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો.	૧૬
2	Write an elaborate note on પુરુષ સૂક્ત.	16
૩	વિવેચનાત્મક નોંધ લખો : (ગમે તે બે)	૧૪
3	Write critical notes on any two :	14
	(૧) ઇન્દ્ર દેવતા।	
	(૨) ઉષા દેવતા।	
	(૩) અશ્વિનૌ।	
	(૪) પણિ-સરમા સંવાદ:।	
૪	(અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે પાંચ)	૧૦
4	(a) Answer the following question in brief : (any five)	10
	(૧) દેવતાઓનાં 'હોતારમ્' કોણ છે ?	
	(1) Who is 'હોતારમ્' of deity ?	
	(૨) "ત્રિપજ્યાશઃ ક્રીલતિ વ્રાતં ....." મંત્ર કયા સૂક્તનો છે ?	
	(2) State the name of vedic hymn of 'ત્રિપજ્યાશઃ ક્રીલતિ વ્રાતં .....'.	
	(૩) ઋગ્વેદમાં કેટલાં 'અષ્ટક' છે ?	
	(3) How many 'અષ્ટક' are there in ઋગ્વેદ ?	
	(૪) શાકલ શાખા સાથે સંબંધ ધરાવતો વેદ કયો છે ?	
	(4) Shakalsakha related to which Veda ?	
	(૫) ઋગ્વેદમાં કેટલાં 'મણ્ડલ' છે ?	
	(5) How many 'મણ્ડલ' are there in ઋગ્વેદ ?	
	(૬) રૌહિણ કોણ છે ?	
	(6) Who is રૌહિણ ?	
	(૭) 'દિવો દુહિતરો' કોણ છે ? તેમણે કોને ધનવાન બનાવ્યા ?	
	(7) Who is 'દિવો દુહિતરો' ? Whom they made wealthy ?	
	(૮) અનુષ્ટુપ્ છંદનું બંધારણ આપો.	
	(8) Give the structure of 'અનુષ્ટુપ્' metre.	
	(૯) સંકેતાર્થ આત્મનેપદ નાં પ્રત્યયો લખો.	
	(9) Write suffix for 'સંકેતાર્થ આત્મનેપદ'.	
	(૧૦) પદપાઠ કરો. પ્ર. - ૧ - (૧) (૧ : ૧ : ૧) (ફરજિયાત પ્રશ્ન)	
	(10) Give the padpath of Q. 1 - (1) (૧ : ૧ : ૧) (Compulsory Question)	

- (બ) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો : ૧૪
- (b) Choose the proper option and write the answer : 14
- (૧) સહસ્રંશીર્ષા પુરૂષઃ મંત્રનો ઋગ્વૈદિક ક્રમ કયો છે ?
- (1) Which of the following is Rigvedic order of સહસ્રંશીર્ષા પુરૂષઃ।
- (૧) ૧ : ૧ : ૧૦ (૨) ૧૦ : ૧ : ૧૦
(૩) ૧૦ : ૧૦ : ૧ (૪) ૧ : ૧૦ : ૧
- (૨) સંવાદસૂક્ત નો સંબંધ કયા વેદ સાથે છે ?
- (2) સંવાદસૂક્ત Related to which Ved ?
- (૧) સામવેદ (૨) ઋગ્વેદ
(૩) અથર્વવેદ (૪) યજુર્વેદ
- (૩) અગ્નિ કયા સ્થાનનાં દેવતા છે ?
- (3) અગ્નિ is Lord of which place ?
- (૧) પૃથ્વી સ્થાનીય (૨) દ્યુસ્થાનીય
(૩) અંતરિક્ષ સ્થાનીય (૪) જલ સ્થાનીય
- (૪) 'સરમા' કોનું નામ છે ?
- (4) 'સરમા' is name of _____ .
- (૧) અપ્સરા (૨) કિન્નરી
(૩) દૂતી (૪) નઘઃ
- (૫) જગતિ છંદમાં કેટલાં અક્ષરો હોય છે ?
- (5) How many syllables are there in જગતિ metre ?
- (૧) ૪૧ (૨) ૫૧
(૩) ૪૪ (૪) ૩૨
- (૬) બૃહતી છંદમાં કેટલાં અક્ષરો હોય છે ?
- (6) How many syllables are there in બૃહતી metre ?
- (૧) ૪૦ (૨) ૨૪
(૩) ૩૬ (૪) ૪૪
- (૭) અગ્નિ સૂક્ત નાં ઋષિ કોણ છે ?
- (7) Who is ઋષિ of અગ્નિ સૂક્ત ?
- (૧) વિશ્વામિત્ર (૨) મધુચ્છન્દ
(૩) અત્રિ (૪) ભારદ્વાજ

- (૮) નાસદીય સૂક્ત નાં દેવતાનું નામ શું છે ?
- (8) What is Lord of નાસદીય સૂક્ત ?
- (૧) પુરુષ : (૨) પરમાત્મા
(૩) નારાયણ (૪) વિષ્ણુ:
- (૯) શૌનક અનુસાર ઋગ્વેદની કેટલી શાખાઓ છે ?
- (9) How many branches of Rigved are there according to Shaunak ?
- (૧) ૨૧ (૨) ૧૦૦
(૩) ૫ (૪) ૭
- (૧૦) ઈન્દ્રનાં આયુધનું નામ શું છે ?
- (10) Which one is the name of Indra's weapon ?
- (૧) સુદર્શન ચક્ર (૨) વજ્ર
(૩) ત્રિશુલ (૪) ધનુષ્ય
- (૧૧) 'દૃષ્ટવાય' વૈદિક વ્યાકરણનું કયું રૂપ છે ?
- (11) 'દૃષ્ટવાય' is form of _____ .
- (૧) સમ્બન્ધક ભૂતકૃદન્ત (૨) હેત્વર્થ કૃદન્ત
(૩) સંકેતાર્થ (૪) આજ્ઞાર્થ
- (૧૨) 'સચાવહે' વૈદિક વ્યાકરણનું કયું રૂપ છે ?
- (12) 'સચાવહે' is form of _____ .
- (૧) સમ્બન્ધક ભૂતકૃદન્ત (૨) અઘતન ભૂતકાલ
(૩) સંશયાર્થક (૪) પૂર્ણ પરોક્ષ ભૂતકાલ
- (૧૩) 'ગન્તવે' કયું રૂપ છે ?
- (13) 'ગન્તવે' is form of _____ .
- (૧) હેત્વર્થ કૃદન્ત (૨) સંબંધક ભૂતકૃદન્ત
(૩) આજ્ઞાર્થ (૪) ભૂતકાલ
- (૧૪) પુરુષ સૂક્ત ઋગ્વેદનાં કયા મંડળમાં આવે છે ?
- (14) 'પુરુષ સૂક્ત' appears in which Mandal of Rigved ?
- (૧) પ્રથમ (૨) દ્વિતીય
(૩) દશમ (૪) સપ્તમ